

Strategia Rozwoju Gminy Iłowo-Osada na lata 2026-2036

Opracowane przez:



www.CentrumFunduszyUE.pl

Wprowadzenie 6

Wnioski z diagnozy 8

Wnioski z diagnozy w wymiarze społecznym 8

Wnioski z diagnozy w wymiarze gospodarczym 9

Wnioski z diagnozy w wymiarze przestrzennym 10

Wnioski z diagnozy w wymiarze klimatyczno-środowiskowym 10

Badanie ankietowe 11

Wymiar społeczny 12

Sfera gospodarcza 15

Sfera przestrzenna 16

Sfera klimatyczno-środowiskowa 18

Inne 19

Wizja i misja 21

Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym 23

Kierunki działań podejmowane do osiągnięcia celów 25

Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia 29

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej 37

System osadniczy 37

System przyrodniczy 37

System transportowy 38

Infrastruktura techniczna i społeczna 38

Obszary Strategicznej Interwencji 39

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej 40

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu 40

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 43

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej 44

Szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej 46

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego 47

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego 47

Kierunki rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury technicznej 49

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500kw 50

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko . 50

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej 51

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji 52

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły 52

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym 56

Plan przeciwdziałania skutkom suszy 56

Obszary Strategicznej Interwencji 58

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 58

Strategia rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego 60

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego 61

System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów 62

Podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii 62

Monitoring oraz ewaluacja Strategii 62

Dokumenty wykonawcze 63

Ramy finansowe i źródła finansowania 68

Spis tabel 70

Spis map 70

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Iłowo-Osada na lata 2026-2036 stanowi podstawowy instrument długofalowego zarządzania Gminą. Strategia określa strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2036 roku. Zadaniem Strategii jest wsparcie dla kierowania rozwojem i koordynacja działań samorządu w celu zapewnienia jak najlepszych warunków dla rozwoju Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Iłowo-Osada jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Strategia Rozwoju Gminy Iłowo-Osada powstała w wyniku ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) oraz ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1940). Ponadto podstawę prawną dla wspomnianego dokumentu stanowią następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572,1907, 1940);
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940).

Przygotowanie Strategii poprzedziło również opracowanie dokumentu Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Iłowo-Osada, której celem było przede wszystkim zidentyfikowanie najważniejszych

uwarunkowań, problemów i potencjałów Gminy oraz jej otoczenia w celu zaplanowania długofalowej polityki rozwoju.

Ponadto diagnoza stanu obecnego oraz wyznaczenie oczekiwań społeczności lokalnej odbyły się na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego za pośrednictwem formularza online udostępnionego na stronie internetowej Gminy Iłowo-Osada.

Wnioski ze sporządzonej diagnozy, przeprowadzonych warsztatów strategicznych oraz wyników badania ankietowego pozwoliły sformułować wizję, misję oraz określić cele i kierunki działań, co zostało wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Iłowo-Osada na lata 2026-2036.

WNIOSKI Z DIAGNOZY

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r., podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej. W Strategii natomiast zawarte są wnioski z diagnozy.

W kolejnym podrozdziale zawarto wnioski w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym opracowane na podstawie Diagnozy Gminy Iłowo-Osada. Wnioski stanowić będą podstawę do sporządzenia celów strategicznych i operacyjnych, a także kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Iłowo-Osada na lata 2026-2036.

WNIOSKI Z DIAGNOZY W WYMIARZE SPOŁECZNYM

Gmina Iłowo-Osada charakteryzuje się spadkiem ludności, ujemnym przyrostem naturalnym oraz ujemnym saldem migracji, co może wpływać na gospodarkę oraz system opieki.

Na terenie Gminy funkcjonują 2 szkoły podstawowe oraz 3 placówki świadczące edukację na poziomie przedszkolnym. Wyniki egzaminu ósmoklasisty pozostają na poziomie niższym od średniej powiatowej, wojewódzkiej oraz krajowej, co wskazuje na potrzebę wzmacniania jakości kształcenia i rozwijania kompetencji uczniów.

Pomoc społeczna realizowana przez Centrum Usług Społecznych wskazuje na spadek liczby świadczeń, co może świadczyć o częściowej poprawie sytuacji materialnej mieszkańców. Jednocześnie utrzymujący się poziom bezrobocia sugeruje konieczność dalszych działań aktywizujących lokalny rynek pracy i wspierających zatrudnienie.

Mieszkańcy Gminy mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej oraz specjalistycznych poradni, wspierając codzienne potrzeby zdrowotne społeczności. Funkcjonowanie ośrodków zdrowia w Iłowie-Osadzie i Narzymiu umożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb medycznych mieszkańców.

Na terenie Gminy funkcjonują Policja oraz jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, które pełnią ważną rolę w zakresie zapewniania bezpieczeństwa mieszkańców. Istotne

pozostaje dalsze doposażanie i rozwój techniczny jednostek OSP, a także wzmacnianie lokalnego systemu reagowania kryzysowego oraz działań profilaktycznych.

W Gminie Iłowo-Osada działalność kulturalna, sportowa i rekreacyjna realizowana jest przez Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, bibliotekę publiczną, świetlice wiejskie oraz kluby sportowe. Organizowane wydarzenia i zajęcia sprzyjają integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców oraz rozwojowi zainteresowań dzieci, młodzieży i dorosłych.

Wysoka frekwencja wyborcza w Gminie, przewyższająca średnie wartości dla powiatu, województwa i kraju, wynika z wysokiego zaangażowania obywatelskiego mieszkańców w życie publiczne i lokalne procesy demokratyczne.

Struktura dochodów Gminy Iłowo-Osada wskazuje na umiarkowany poziom samodzielności finansowej samorządu oraz znaczną zależność od środków zewnętrznych. Wnioskiem jest potrzeba wzmacniania potencjału dochodowego Gminy oraz podejmowania działań wspierających rozwój lokalnej przedsiębiorczości i zwiększanie dochodów własnych.

WNIOSKI Z DIAGNOZY W WYMIARZE GOSPODARCZYM

Na terenie Gminy Iłowo-Osada obserwowany jest stopniowy wzrost liczby przedsiębiorstw, co może świadczyć o ożywieniu gospodarczym oraz rozwoju sektora prywatnego. Strukturę lokalnej gospodarki tworzą głównie mikroprzedsiębiorstwa, natomiast udział małych i średnich przedsiębiorstw pozostaje stosunkowo niewielki i w ostatnich latach nie wykazywał istotnych zmian.

Istotne znaczenie dla lokalnego rynku pracy ma funkcjonowanie dużego przedsiębiorstwa zatrudniającego ponad 1000 osób, które stanowi jednego z kluczowych pracodawców w Gminie. Jednocześnie wskazuje to na znaczną rolę pojedynczego podmiotu gospodarczego w strukturze zatrudnienia mieszkańców.

W Gminie Iłowo-Osada najwięcej podmiotów gospodarczych działa w budownictwie oraz handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych. Dane te wskazują na przewagę działalności usługowo-budowlanej w strukturze gospodarczej Gminy.

WNIOSKI Z DIAGNOZY W WYMIARZE PRZESTRZENNYM

Gmina Iłowo-Osada dysponuje zróżnicowaną strukturą użytkowania gruntów, w której największy udział mają tereny komunikacyjne. Istotną część stanowią również użytki rolne oraz tereny zurbanizowane, co odzwierciedla zarówno rolniczy, jak i osadniczy charakter Gminy.

W Gminie pokrycie siecią wodociągową utrzymuje się na poziomie 100% i przewyższa średnie wartości dla powiatu, województwa oraz kraju. Poziom skanalizowania Gminy pozostaje niższy niż stopień zwodociągowania, jednak kształtuje się korzystniej niż średnia dla powiatu i kraju, osiągając wartości zbliżone do poziomu wojewódzkiego. Dostęp do sieci gazowej obejmuje blisko połowę mieszkańców, jednak wskaźnik ten pozostaje niższy niż średnie dla powiatu i kraju. Wskazuje to na potrzebę dalszego rozwoju infrastruktury gazowej oraz kanalizacyjnej.

Układ komunikacyjny Gminy opiera się na drodze wojewódzkiej nr 544 łączącej Brodnicę z Ostrołęką oraz sieci sześciu dróg powiatowych o utwardzonej nawierzchni. Pomimo braku dróg krajowych, istniejąca infrastruktura drogowa zapewnia podstawową dostępność komunikacyjną oraz powiązania z otoczeniem regionalnym.

Dostęp do infrastruktury teleinformatycznej obejmuje miejscowość Iłowo-Osada oraz część okolicznych miejscowości, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej Gminy. Jednocześnie część mieszkańców nadal pozostaje poza zasięgiem sieci światłowodowej, co wskazuje na potrzebę dalszej rozbudowy infrastruktury telekomunikacyjnej.

WNIOSKI Z DIAGNOZY W WYMIARZE KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWYM

Środowisko przyrodnicze Gminy Iłowo-Osada charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem krajobrazowym oraz wysokimi walorami przyrodniczo-kulturowymi. Cały obszar Gminy położony jest w granicach Zielonych Płuc Polski, co podkreśla znaczenie ochrony środowiska naturalnego oraz wysoką jakość zasobów przyrodniczych. Gmina stanowi również element lokalnych i ponadlokalnych powiązań ekologicznych.

Stan jakości powietrza na terenie Gminy oceniany jest jako umiarkowany. Nie odnotowuje się przekroczeń dopuszczalnych norm dla pyłów zawieszonych, jednak występowanie lokalnych epizodów podwyższonych stężeń ozonu i benzo(a)pirenu wskazuje na potrzebę dalszego ograniczania emisji z indywidualnych źródeł ciepła oraz poprawy efektywności energetycznej budynków.

Obszar Gminy położony jest w granicach czterech jednolitych części wód powierzchniowych. Wyniki oceny wskazują, że większość z nich charakteryzuje się niekorzystnym stanem ekologicznym, co świadczy o konieczności kontynuowania działań na rzecz poprawy jakości wód oraz ochrony zasobów wodnych. Jednocześnie stan wód podziemnych oceniany jest jako dobry, a zasoby wodne Gminy uznawane są za stabilne i niezagrożone pod względem jakościowym.

Na terenie Gminy Iłowo-Osada znajdują się formy ochrony przyrody takie jak: rezerwaty przyrody „Góra Dębowa" i „Świńskie Bagno", obszary chronionego krajobrazu Dolin Rzeki Nidy i Szkotówki oraz obszaru Natura 2000 „Góra Dębowa koło Mławy". Na terenie Gminy znajduje się również 14 pomników przyrody, a przez jej obszar przebiega krajowy korytarz ekologiczny łączący Lasy Lidzbarskie z Puszczą Ramucko-Napiwodzką. Obecność cennych przyrodniczo terenów zwiększa potencjał Gminy w zakresie ochrony środowiska, edukacji ekologicznej oraz rozwoju turystyki przyrodniczej.

BADANIE ANKIETOWE

Na etapie opracowywania Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Iłowo-Osada przeprowadzono badanie online w formie ankiety skierowanej do mieszkańców Gminy. Celem badania było uzyskanie bezpośrednich informacji na temat kluczowych problemów, potrzeb oraz potencjału rozwojowego Gminy, widzianych z perspektywy jej mieszkańców.

Badanie zostało przeprowadzone w terminie od 25 sierpnia do 6 września 2025 r. W badaniu wzięło udział łącznie 77 osób.

Ankieta objęła zróżnicowaną strukturę respondentów. Największą grupą pod względem liczebności stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (31-40 oraz 41-50). Uczestnictwo

w badaniu było zrównoważone pod względem płci – z przewagą kobiet (59% respondentów, natomiast mężczyźni stanowili 41%). Większość badanych (95%) jest zameldowana terenie Gminy Iłowo-Osada. Zdecydowana większość mieszkańców (84%) zamieszkuje Gminę od ponad 15 lat, 14% od 5 do 15 lat, natomiast 1% krócej niż 5 lat.

WYMIAR SPOŁECZNY

Jakość oferty edukacyjnej w Gminie Iłowo-Osada oceniana jest przez respondentów na umiarkowanym poziomie – 52,6% wskazało odpowiedź „na średnim poziomie". Odsetek ocen pozytywnych wynosi łącznie 34,2%, natomiast 11,8% wskazało łącznie odpowiedzi „nisko" i „bardzo nisko".

34.2% ankietowanych ocenia pozytywnie jakość oferty edukacyjnej, 52,6% na średnim poziomie, 11,8% negatywnie, co może świadczyć o zróżnicowanym doświadczeniu mieszkańców w zależności od lokalizacji placówek lub indywidualnego kontaktu z systemem edukacji. Wyniki te sugerują potrzebę wzmocnienia jakości kształcenia oraz działań zwiększających zaufanie do lokalnej oferty edukacyjnej, zwłaszcza w zakresie poziomu nauczania.

Wyniki badania ankietowego wskazują, że dostępność przedszkoli i żłobków w Gminie Iłowo-Osada oceniana jest na poziomie średnim przez połowę badanych. Oceny pozytywne stanowią 22,3% głosów, natomiast oceny negatywne 21%. Wyniki te mogą wskazywać na potrzebę dalszego rozwoju i zwiększenia dostępności placówek opiekuńczo wychowawczych.

Dostępność szkół podstawowych na terenie Gminy została oceniona przez respondentów umiarkowanie pozytywnie, ocenę „wysoko" i „bardzo wysoko" wskazało 63,2%, ocenę „na średnim poziomie" 32,9%, natomiast ocenę negatywną wskazało 3,9% ankietowanych. Wyniki te wskazują, że szkoły podstawowe są postrzegane przez mieszkańców jako stosunkowo dobrze dostępne, choć część osób dostrzega obszary wymagające poprawy.

Respondenci ankiety Gminy Iłowo-Osada w przeważającej większości ocenili dostępność infrastruktury kultury na średnim poziomie (47,4%). Ocenę „wysoko"

i „bardzo wysoko wskazało 25% badanych, natomiast „nisko" i „bardzo nisko" 26,4%. Wyniki te mogą świadczyć o nierównomiernym dostępie do oferty kulturalnej w poszczególnych miejscowościach oraz potrzebie dalszego rozwoju infrastruktury i działalności instytucji kultury.

Wyniki badania ankietowego wskazują na umiarkowanie negatywny poziom satysfakcji z wydarzeń o charakterze kulturalnym na terenie Gminy Iłowo-Osada – 47,4% ocenia „na średnim poziomie", 39,4% ocenia „nisko" lub „bardzo nisko". Oceny pozytywne stanowiły łącznie 13,1%. Świadczy to o umiarkowanym zadowoleniu części mieszkańców, jednak ogólny obraz wskazuje na potrzebę rozwoju i uatrakcyjnienia oferty kulturalnej w Gminie.

Ocena liczby i atrakcyjności wydarzeń sportowych na terenie Gminy wskazuje na umiarkowany poziom zadowolenia mieszkańców. Największa grupa respondentów (48,7%) oceniła ofertę sportową na średnim poziomie, natomiast oceny pozytywne i negatywne były zbliżone (odpowiednio 22,3% i 22,4%). Wyniki te mogą wskazywać na potrzebę dalszego rozwoju i uatrakcyjnienia oferty wydarzeń sportowych.

Dostępność i jakość przestrzeni rekreacyjnych w Gminie Iłowo-Osada została oceniona głównie negatywnie. 48% respondentów wskazało ocenę niską lub bardzo niską, 44% na średnim poziomie, natomiast jedynie 8% oceniło ją pozytywnie. Wyniki te sugerują potrzebę rozbudowy oraz modernizacji przestrzeni rekreacyjnych dostosowanych do potrzeb mieszkańców.

Ocena dostępności i jakości obiektów rekreacyjnych na terenie Gminy jest zróżnicowana. Największa grupa ankietowanych oceniła je na średnim poziomie (35,5%), pozytywnie oceniło 21%, jednak wysoki udział ocen negatywnych (33,5%) wskazuje na potrzebę poprawy stanu oraz dostępności infrastruktury rekreacyjnej.

Respondenci negatywnie oceniają dostępność infrastruktury zdrowotnej na terenie Gminy. Blisko połowa ankietowanych (48,6%) oceniła ją negatywnie, natomiast jedynie 13,1% pozytywnie. Wyniki te wskazują na potrzebę poprawy dostępności placówek i usług zdrowotnych.

Jakość usług ochrony zdrowia w Gminie Iłowo-Osada oceniana jest głównie na poziomie średnim (44,7%), jednak taki sam odsetek respondentów ocenił ją negatywnie. Pozytywne opinie stanowiły jedynie 9,2%, co może świadczyć o niezadowoleniu mieszkańców z jakości świadczonych usług medycznych.

Aktywność i zaangażowanie społeczne mieszkańców w Gminie zostały ocenione negatywnie. Łącznie 47,4% respondentów wskazało ocenę „nisko" lub „bardzo nisko", podczas gdy pozytywnie oceniło ją jedynie 14,5% badanych. Wyniki te wskazują na potrzebę wzmacniania integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców.

Działalność organizacji pozarządowych w Gminie Iłowo-Osada została oceniona przede wszystkim na średnim poziomie (46,1%). Jednocześnie 30,2% respondentów oceniło ją negatywnie, a jedynie 10,5% pozytywnie. Wyniki mogą wskazywać na potrzebę większej promocji działalności organizacji pozarządowych oraz zwiększenia ich aktywności lokalnej.

Działalność organizacji pozarządowych w Gminie Iłowo-Osada została oceniona przede wszystkim na średnim poziomie (46,1%). Jednocześnie 30,2% respondentów oceniło ją negatywnie, a jedynie 10,5% pozytywnie. Wskazuje to na potrzebę większej promocji działalności organizacji pozarządowych oraz zwiększenia ich aktywności lokalnej.

Ocena poziomu pomocy społecznej w Gminie jest zróżnicowana. Taki sam odsetek respondentów (29,3%) ocenił ją negatywnie oraz na średnim poziomie, natomiast pozytywną opinię wyraziło 17,3% badanych. Wysoki udział odpowiedzi neutralnych i negatywnych może świadczyć o umiarkowanym poziomie satysfakcji mieszkańców z funkcjonowania systemu pomocy społecznej.

Poziom bezpieczeństwa na terenie Gminy oceniany jest umiarkowanie pozytywnie. Najwięcej respondentów (36,8%) wskazało ocenę średnią, natomiast 29,1% oceniło bezpieczeństwo pozytywnie. Jednocześnie 27,7% ankietowanych wyraziło ocenę negatywną, co świadczy o dalszej potrzebie działań poprawiających poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

SFERA GOSPODARCZA

Możliwości zatrudnienia na terenie Gminy zostały ocenione zdecydowanie negatywnie. Aż 92% respondentów oceniło je nisko lub bardzo nisko, co wskazuje na istotne problemy lokalnego rynku pracy oraz ograniczone perspektywy zatrudnienia dla mieszkańców.

Dostępność ofert pracy oraz możliwości rozwoju zawodowego w Gminie również została oceniona bardzo negatywnie - 91,9% respondentów wskazało ocenę negatywną. Wyniki te sugerują potrzebę działań wspierających rozwój rynku pracy.

Atrakcyjność inwestycyjna Gminy oceniana jest niekorzystnie. Ponad połowa ankietowanych (55,2%) oceniła ją negatywnie, natomiast jedynie 5,2% pozytywnie. Wyniki te wskazują na potrzebę wzmacniania działań promujących Gminę jako miejsce atrakcyjne dla inwestorów.

Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w Gminie Iłowo-Osada zostały ocenione głównie negatywnie – 58,7% respondentów wskazało ocenę niską lub bardzo niską. Jednocześnie jedynie 2,7% oceniło je pozytywnie, co może świadczyć o potrzebie poprawy warunków rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.

Poziom przedsiębiorczości na terenie Gminy oceniany jest zdecydowanie negatywnie. Łącznie 76,3% respondentów uznało go za niski lub bardzo niski, co wskazuje na potrzebę wspierania lokalnej aktywności gospodarczej i tworzenia warunków sprzyjających zakładaniu nowych przedsiębiorstw.

Wsparcie Gminy dla przedsiębiorców funkcjonujących na jej terenie zostało ocenione negatywnie przez 42,6% respondentów. Jednocześnie bardzo wysoki odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” (42,7%) może świadczyć o niewystarczającej promocji dostępnych form wsparcia oraz niskiej świadomości mieszkańców w tym zakresie.

Podobnie oceniono wsparcie dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Negatywną ocenę wskazało 43,4% ankietowanych, natomiast aż 44,7% respondentów nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Wyniki te sugerują potrzebę lepszej komunikacji i promocji instrumentów wspierających przedsiębiorczość.

Warunki do prowadzenia działalności rolniczej w Gminie Iłowo-Osada zostały ocenione głównie na średnim poziomie (28%), jednak wysoki udział odpowiedzi „trudno powiedzieć” (42,7%) może wskazywać na ograniczoną wiedzę mieszkańców na temat funkcjonowania sektora rolniczego.

Stan infrastruktury wspierającej rolnictwo oceniono umiarkowanie. 40,8% respondentów wskazało poziom średni, natomiast 18,5% oceniło ją pozytywnie. Wyniki sugerują potrzebę dalszego rozwoju infrastruktury wspierającej lokalne rolnictwo.

Dostępność usług doradztwa i szkoleń dla rolników została oceniona głównie poprzez odpowiedź „trudno powiedzieć” (57,3%), co może świadczyć o niewystarczającej wiedzy mieszkańców na temat dostępnej oferty wsparcia dla rolników.

Ocena współpracy lokalnych rolników z władzami samorządowymi w Gminie charakteryzuje się bardzo wysokim udziałem odpowiedzi „trudno powiedzieć” (64%). Może to świadczyć o niewielkiej widoczności działań prowadzonych w tym zakresie lub ograniczoną komunikację pomiędzy samorządem a mieszkańcami.

SFERA PRZESTRZENNA

Stan nawierzchni dróg i ulic w Gminie Iłowo-Osada został oceniony umiarkowanie. Największa grupa respondentów (46,1%) wskazała ocenę średnią, natomiast 26,3% oceniło stan dróg pozytywnie. Wyniki sugerują potrzebę dalszych inwestycji w infrastrukturę drogową.

Dostępność infrastruktury rowerowej została oceniona bardzo negatywnie – aż 76,3% respondentów wskazało ocenę niską lub bardzo niską, co wskazuje na istotne potrzeby rozwoju infrastruktury rowerowej na terenie Gminy.

Jakość infrastruktury rowerowej w Gminie również oceniana jest negatywnie – 61,9% respondentów wyraziło niezadowolenie z jej stanu. Może to świadczyć o konieczności modernizacji istniejącej infrastruktury oraz rozwoju nowych tras rowerowych.

Dostępność chodników została oceniona przez badanych umiarkowanie pozytywnie. Najwięcej respondentów (48,7%) wskazało poziom średni, natomiast 25% oceniło ją pozytywnie. Jednocześnie niemal jedna czwarta ankietowanych oceniła ją negatywnie.

Stan i jakość nawierzchni chodników w Gminie oceniane są głównie na średnim poziomie (46,1%). Negatywne opinie wyraziło 29% respondentów, co może wskazywać na potrzebę dalszych prac modernizacyjnych.

Stan techniczny oświetlenia ulicznego został oceniony umiarkowanie pozytywnie. 44,7% respondentów wskazało ocenę średnią, a 40,7% pozytywną. Wyniki wskazują na relatywnie dobre postrzeganie tego elementu infrastruktury technicznej.

Dostępność przestrzeni publicznej oceniana jest negatywnie – 42,1% respondentów wskazało ocenę „nisko" lub „bardzo nisko". Jednocześnie wysoki udział odpowiedzi „trudno powiedzieć" może świadczyć o ograniczonej wiedzy mieszkańców lub niewystarczającym dostosowaniu przestrzeni publicznych do potrzeb użytkowników.

Stan budynków użyteczności publicznej w Gminie Iłowo-Osada został oceniony umiarkowanie pozytywnie. Ponad połowa respondentów (53,9%) wskazała ocenę średnią, a 26,4% pozytywną. Wyniki sugerują względnie dobry stan infrastruktury publicznej przy jednoczesnej potrzebie dalszych modernizacji.

Stan obiektów zabytkowych oceniany jest głównie negatywnie lub przeciętnie. Może to wskazywać na potrzebę zwiększenia działań w zakresie ochrony, rewitalizacji i promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Dostępność architektoniczna budynków użyteczności publicznej została oceniona głównie na średnim poziomie (48,7%). Jednocześnie ponad jedna czwarta respondentów wskazała ocenę negatywną, co może świadczyć o konieczności dalszego dostosowywania obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Dostępność infrastruktury wodociągowej oceniana jest stosunkowo pozytywnie – 39,4% respondentów wskazało ocenę „wysoko" lub „bardzo wysoko", a 34,2% średnią. Wyniki świadczą o relatywnie dobrym poziomie dostępu do sieci wodociągowej.

Stan infrastruktury wodociągowej został oceniony umiarkowanie, przeważały odpowiedzi „na średnim poziomie” (36,8%), jednak znaczący jest udział ocen pozytywnych (27,6%).

Dostępność infrastruktury kanalizacyjnej została oceniona głównie na średnim poziomie (43,4%), natomiast ponad jedna trzecia respondentów oceniła ją pozytywnie.

Stan infrastruktury kanalizacyjnej oceniany jest przeciętnie – 44,7% respondentów wskazało poziom średni. Jednocześnie zbliżony udział ocen pozytywnych i negatywnych może świadczyć o zróżnicowanej jakości infrastruktury w poszczególnych częściach Gminy.

Dostępność infrastruktury telekomunikacyjnej oceniana jest niejednoznacznie. Najwięcej respondentów wskazało ocenę negatywną (38,2%), jednak znaczący udział ocen pozytywnych (31,5%) może wskazywać na zróżnicowany poziom dostępu do usług telekomunikacyjnych na terenie Gminy.

Jakość infrastruktury telekomunikacyjnej na terenie Gminy Iłowo-Osada została oceniona głównie negatywnie lub przeciętnie. Wyniki mogą wskazywać na potrzebę dalszego rozwoju nowoczesnej infrastruktury cyfrowej oraz poprawy jakości świadczonych usług.

SFERA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA

Ogólny stan środowiska naturalnego w Gminie oceniany jest umiarkowanie pozytywnie. Ponad połowa respondentów (55,3%) wskazała ocenę średnią, natomiast 31,6% pozytywną.

Jakość powietrza w Gminie Iłowo-Osada została oceniona umiarkowanie korzystnie – 44,8% respondentów wskazało ocenę pozytywną, a 40,8% średnią. Negatywne opinie stanowiły niewielki udział, co może świadczyć o stosunkowo dobrej jakości powietrza na terenie Gminy.

Czystość obszarów zalesionych oceniana jest umiarkowanie pozytywnie. Odpowiedzi respondentów wskazują jednak na potrzebę dalszych działań związanych z utrzymaniem porządku i ochroną terenów przyrodniczych.

Poziom czystości i porządku na terenie Gminy oceniany jest głównie na średnim poziomie (47,4%), przy stosunkowo wysokim udziale ocen pozytywnych (30,2%). Wyniki wskazują na umiarkowane zadowolenie mieszkańców z utrzymania porządku publicznego.

Świadomość ekologiczna mieszkańców oceniana jest przeciętnie. Znaczny udział ocen negatywnych (38,7%) może wskazywać na potrzebę prowadzenia szerszych działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie ochrony środowiska i ekologii.

System gospodarowania odpadami komunalnymi został oceniony głównie na średnim poziomie. Jednocześnie znaczący udział ocen negatywnych może wskazywać na potrzebę usprawnienia organizacji systemu gospodarowania odpadami i poprawy jakości świadczonych usług.

Rozwój odnawialnych źródeł energii oceniany jest głównie przeciętnie, przy jednocześnie wysokim udziale odpowiedzi „trudno powiedzieć". Wyniki te mogą świadczyć o ograniczonej wiedzy mieszkańców na temat działań i inwestycji związanych z OZE.

Działania podejmowane przez Gminę w zakresie ochrony środowiska oceniane są umiarkowanie. Dominacja ocen średnich oraz stosunkowo wysoki udział odpowiedzi „trudno powiedzieć" mogą wskazywać na potrzebę większej aktywności informacyjnej i promocyjnej dotyczącej działań środowiskowych realizowanych przez samorząd.

INNE

Zdaniem osób biorących udział w badaniu do najważniejszych czynników dla rozwoju Gminy Iłowo-Osada należą: rozwój lokalnego rynku pracy, rozwój usług społecznych, posiadanie terenów inwestycyjnych.

Respondenci uważają, że Gmina Iłowo-Osada powinna być w szczególności kojarzona z: bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia, niską stopą bezrobocia na lokalnym rynku pracy oraz sprzyjającymi warunkami dla prowadzenia działalności gospodarczej.

Według ankietowanych atutem (mocną stroną) Gminy Iłowo-Osada są: walory przyrodnicze i krajobrazowe, lokalizacja, spokój i bezpieczeństwo, jakość infrastruktury drogowej.

Jako najbardziej istotne problemy występujące na terenie Gminy Iłowo-Osada badani wskazywali: brak miejsc pracy, stan i dostępność chodników oraz ścieżek rowerowych oraz występowanie śmieci.

Zdaniem ankietowanych do priorytetowych inwestycji/ działań jakie powinna podjąć Gmina Iłowo-Osada należą: tworzenie miejsc pracy, miejsc rekreacji, przyciągnięcie nowych inwestorów, poprawa jakości chodników oraz budowa nowych ścieżek rowerowych.

WIZJA I MISJA

W trakcie opracowywania Strategii istotne jest wskazanie wizji i misji, których rolą jest uregulowanie przyszłych działań, do których zmierza Gmina Iłowo-Osada, wyznaczenie kierunków rozwoju, a także sposobów jej postępowania.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Iłowo-Osada oraz opinie mieszkańców uzyskanie w ramach badania ankietowego pozwoliły na sfomułowanie strategicznych kierunków działań wyrażonych w wizji i misji.

Wizja obrazuje stan docelowy Gminy Iłowo-Osada w 2036 r. ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy, wyznacza zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych działań oraz jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Uwzględniając powyższe, sformułowano następującą wizję:

Gmina Iłowo-Osada to bezpieczna, nowoczesna i czysta gmina, zapewniająca mieszkańcom wysoką jakość życia oraz sprzyjające warunki do pracy, prowadzenia działalności gospodarczej i wypoczynku. Gmina wspiera przedsiębiorczość, innowacyjność i aktywność społeczną mieszkańców, z poszanowaniem środowiska naturalnego oraz zasad zrównoważonego rozwoju. Podejmowane działania wzmacniają atrakcyjność Gminy jako miejsca do życia, inwestowania i rozwoju w skali regionu.

Misja ma za zadanie w zwięzły sposób ukazać kierunek rozwoju Gminy Iława-Osada Koncentruje się na wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom. Wskazuje ogólny trend podążania Gminy w procesach rozwojowych, który jest zgodny z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych osób, w tym w szczególności mieszkańców.

Brzmienie misji Gminy Iłowo-Osada jest następujące:

Misją Gminy Iłowo-Osada jest wspieranie przedsiębiorczości oraz tworzenie nowoczesnej i przyjaznej mieszkańcom wspólnoty. Gmina dąży do stworzenia wysokiej jakości warunków do życia, dbając o bezpieczeństwo mieszkańców czystość i ochronę środowiska.

CELE STRATEGICZNE W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, PRZESTRZENNYM I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWYM

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1 153) wskazuje, że obowiązkowym punktem w strategii rozwoju gminy jest wyznaczenie celów strategicznych rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym.

Cele strategiczne mają charakter długofalowy i wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy, natomiast cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego i ukazują sposób realizacji celów strategicznych.

Kolejne tabele przedstawiają cele strategiczne i operacyjne w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym określone dla Gminy Iłowo-Osada w perspektywie czasowej do 2036 r.

Tabela 1 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej

Gmina Iłowo-Osada to zintegrowana i aktywna wspólnota mieszkańców z warunkami sprzyjającymi zdrowiu i bezpieczeństwu
Podnoszenie jakości i dostępności usług edukacyjnych
Kształtowanie warunków sprzyjających zdrowiu oraz aktywności fizycznej w każdym wieku
Wspieranie działalności OSP w zakresie bezpieczeństwa oraz lokalnej integracji
Ograniczanie zjawiska wykluczenia i marginalizacji mieszkańców poprzez uskutecznianie systemów wsparcia społecznego
Tworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców i aktywności społecznej

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej

Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy Iłowo-Osada poprzez rozwój funkcji promocyjno-turystycznych oraz wspieranie przedsiębiorczości i rynku pracy
Rozwój funkcji turystycznej i promocji lokalnej
Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja rynku pracy

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej

Zrównoważona i funkcjonalna przestrzeń Gminy Iłowo-Osada oparta na nowoczesnej i dostępnej infrastrukturze technicznej
Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej
Rozwój infrastruktury cyfrowej
Poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznej

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze klimatyczno-środowiskowej

Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego Gminy Iłowo-Osada w warunkach zmian klimatycznych
Rozwój odnawialnych źródeł energii
Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza
Poprawa stanu środowiska wodnego, glebowego i gospodarki odpadami
Adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych

Źródło: opracowanie własne

KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANE DO OSIĄGNIĘCIA CELÓW

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, strategia musi określać kierunki działań, które gmina zamierza podejmować w celu realizacji celów strategicznych.

Kierunki działań wskazują przyjętą strategię postępowania, a także służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii. Część z nich to konkretne przedsięwzięcia rozwojowe, najczęściej o charakterze inwestycyjnym, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla prowadzenia polityki rozwoju Gminy w perspektywie do 2036 r.

Kolejne tabele przedstawiają planowane kierunki działań dla osiągnięcia celów strategicznych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.

Tabela 5 Kierunki działań dla celu strategicznego w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Gmina Iłowo-Osada to zintegrowana i aktywna wspólnota mieszkańców z warunkami sprzyjającymi zdrowiu i bezpieczeństwu	
Podnoszenie jakości i dostępności usług edukacyjnych	Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych
	Prowadzenie programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży
Kształtowanie warunków sprzyjających zdrowiu oraz aktywności fizycznej w każdym wieku	Poprawa dostępności do podstawowych usług medycznych na terenie Gminy
	Realizacja programów edukacji zdrowotnej i sportowej skierowanych do dzieci i młodzieży
	Organizacja działań promujących zdrowy styl życia oraz aktywność fizyczną
	Tworzenie ogólnodostępnych przestrzeni sprzyjających aktywności fizycznej i rekreacji
Wspieranie działalności OSP w zakresie bezpieczeństwa oraz lokalnej integracji	Budowa i modernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych

Sfera społeczna	
	Doposażenie jednostek OSP w sprzęt ratowniczy i środki ochrony osobistej
	Organizacja i wspieranie zawodów strażackich oraz wydarzeń promujących działalność OSP
Ograniczanie zjawiska wykluczenia i marginalizacji mieszkańców poprzez uskutecznianie systemów wsparcia społecznego	Realizacja programów wsparcia dla seniorów w zakresie usług opiekuńczych, zdrowotnych i aktywizacyjnych
	Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Tworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców i aktywności społecznej	Kompleksowa modernizacja świetlic wiejskich
	Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi
	Organizacja wydarzeń wzmacniających więzi lokalne

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2 Kierunki działań dla celu strategicznego w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy Iłowo-Osada poprzez rozwój funkcji promocyjno-turystycznych oraz wspieranie przedsiębiorczości i rynku pracy	
Rozwój funkcji turystycznej i promocji lokalnej	Rewitalizacja atrakcji turystycznych
	Tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu działalności gospodarczej w sektorze usług i rzemiosła
	Rozbudowa i integracja lokalnej infrastruktury rowerowej z trasami regionalnymi
	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych oraz rozwój infrastruktury towarzyszącej
	Budowanie marki Gminy Iłowo-Osada

Sfera gospodarcza	
Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja rynku pracy	Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy
	Organizacja inicjatyw wspierających rozwój mikro- i małych przedsiębiorstw
	Wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców, w szczególności długotrwale bezrobotnych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3 Kierunki działań dla celu strategicznego w sferze przestrzennej

Sfera przestrzenna	
Zrównoważona i funkcjonalna przestrzeń Gminy Iłowo-Osada oparta na nowoczesnej i dostępnej infrastrukturze technicznej	
Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej	Remont i przebudowa istniejących dróg lokalnych
	Budowa i modernizacja infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu
Rozwój infrastruktury cyfrowej	Likwidacja białych plam w dostępie do szerokopasmowego Internetu
	Wspieranie rozwoju e-usług publicznych
Poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznej	Rozbudowa oświetlenia ulicznego
	Wdrażanie systemu monitoringu w przestrzeni publicznej
	Wzmocnienie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4 Kierunki działań dla celu strategicznego w sferze klimatyczno-środowiskowej

Sfera klimatyczno-środowiskowa	
Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego Gminy Iłowo-Osada w warunkach zmian klimatycznych	
Rozwój odnawialnych źródeł energii	Montaż instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej
	Tworzenie warunków do rozwoju farm fotowoltaicznych
	Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w sektorze prywatnym
Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza	Nasadzenie drzew poprawiających jakość
	Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych
Poprawa stanu środowiska wodnego, glebowego i gospodarki odpadami	Poprawa stanu wód powierzchniowych
	Modernizacja oczyszczalni ścieków
	Modernizacja stacji Uzdatniania Wody oraz hydroforni
	Realizacja programu usuwania azbestu
	Organizacja zbierania folii rolniczych oraz ich recyklingu
	Prowadzenie akcji „Czysta Gmina” oraz działań porządkowych w przestrzeni publicznej
Adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych	Ograniczanie skutków suszy i ekstremalnych zjawisk pogodowych
	Wdrażanie rozwiązań sprzyjających retencjonowaniu wód opadowych
	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo przed nadmierną presją inwestycyjną
	Edukacja mieszkańców w zakresie ekologii

Źródło: Opracowanie własne

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1 153), strategia rozwoju gminy określa w szczególności oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Rezultaty to wszelkie przewidywane oraz nie dające się przewidzieć skutki realizacji poszczególnych kierunków działań. Należy zaznaczyć, że muszą one być weryfikowalne i mierzalne, w związku z czym dla każdego z oczekiwanych rezultatów określone zostały wskaźniki, które powalają na ocenę stopnia realizacji strategii.

W tabelach przedstawiono oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia przyporządkowane do poszczególnych kierunków działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.

Tabela 6 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w wymiarze społecznym

Gmina Iłowo-Osada to zintegrowana i aktywna wspólnota mieszkańców z warunkami sprzyjającymi zdrowiu i bezpieczeństwu			
Kierunek działania	**Oczekiwany rezultat**	**Miernik osiągnięcia**	**Wskaźnik osiągnięcia**
Podnoszenie jakości i dostępności usług edukacyjnych			
Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych	Wzrost aktywności uczniów	Liczba rodzajów zajęć pozalekcyjnych	5
Prowadzenie programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	Wzrost poziomu wiedzy dzieci i młodzieży	Liczba uczestników	300
Kształtowanie warunków sprzyjających zdrowiu oraz aktywności fizycznej w każdym wieku			
Poprawa dostępności do podstawowych usług medycznych na terenie Gminy	Lepsza jakość życia mieszkańców	Liczba podjętych działań	2 ośrodki zdrowia - NFZ

Gmina Iłowo-Osada to zintegrowana i aktywna wspólnota mieszkańców z warunkami sprzyjającymi zdrowiu i bezpieczeństwu			
Realizacja programów edukacji zdrowotnej i sportowej skierowanych do dzieci i młodzieży	Zwiększenie świadomości zdrowotnej dzieci i młodzieży	Liczba uczestników programów	300
Organizacja działań promujących zdrowy styl życia oraz aktywność fizyczną	Rozwój aktywności sportowej mieszkańców	Liczba zorganizowanych rodzajów działań	5
Tworzenie ogólnodostępnych przestrzeni sprzyjających aktywności fizycznej i rekreacji	Wzrost aktywności fizycznej mieszkańców	Liczba zbudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych	8
Wspieranie działalności OSP w zakresie bezpieczeństwa oraz lokalnej integracji			
Budowa i modernizacja budynków Ochotniczych Straży Pożarnych	Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców	Liczba zmodernizowanych budynków jednostek OSP	2
		Liczba wybudowanych budynków OSP	1
Doposażenie jednostek OSP w sprzęt ratowniczy i środki ochrony osobistej	Poprawa skuteczności działań ratowniczych	Liczba jednostek OSP doposażonych w sprzęt	5
Organizacja i wspieranie zawodów strażackich oraz wydarzeń promujących działalność OSP	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność jednostek OSP	Liczba zorganizowanych wydarzeń	2 rocznie
Ograniczanie zjawiska wykluczenia i marginalizacji mieszkańców poprzez uskutecznianie systemów wsparcia społecznego			
Realizacja programów wsparcia dla seniorów	Poprawa jakości życia seniorów	Liczba osób wspartych	100

Gmina Iłowo-Osada to zintegrowana i aktywna wspólnota mieszkańców z warunkami sprzyjającymi zdrowiu i bezpieczeństwu			
w zakresie usług opiekuńczych, zdrowotnych i aktywizacyjnych			
Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Wzrost dostępności budynków użyteczności publicznej	Liczba zmodernizowanych budynków	4
Tworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców i aktywności społecznej			
Kompleksowa modernizacja świetlic wiejskich	Zwiększenie dostępności i jakości przestrzeni integracji społecznej	Liczba zmodernizowanych budynków	4
Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi	Wzrost zaangażowania mieszkańców	Liczba podjętych działań	3
Organizacja wydarzeń wzmacniających więzi lokalne	Aktywizacja lokalnej społeczności	Liczba zorganizowanych wydarzeń	30

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w wymiarze gospodarczym

Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy Iłowo-Osada poprzez rozwój funkcji promocyjno-turystycznych oraz wspieranie przedsiębiorczości i rynku pracy			
Kierunek działania	**Oczekiwany rezultat**	**Miernik osiągnięcia**	**Wskaźnik osiągnięcia**
Rozwój funkcji turystycznej i promocji lokalnej			
Rewitalizacja atrakcji turystycznych	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy	Liczba zrewitalizowanych atrakcji turystycznych	1

Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy Iłowo-Osada poprzez rozwój funkcji promocyjno-turystycznych oraz wspieranie przedsiębiorczości i rynku pracy			
Tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu działalności gospodarczej w sektorze usług i rzemiosła	Utworzenie nowych działalności gospodarczych	Liczba podjętych działań	2
Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych oraz rozwój infrastruktury towarzyszącej	Stworzenie przestrzeni sprzyjających rekreacji	Liczba podjętych działań	4
Budowanie marki Gminy Iłowo-Osada	Wzrost rozpoznawalności Gminy	Liczba podjętych działań	5
Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja rynku pracy			
Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy	Rozwój przedsiębiorczości	Liczba podjętych działań	3
Organizacja inicjatyw wspierających rozwój mikro- i małych przedsiębiorstw	Powstanie nowych miejsc pracy	Liczba zorganizowanych wydarzeń	2
Wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców, w szczególności długotrwale bezrobotnych	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych	Liczba podjętych działań	2

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w wymiarze przestrzennym

Zrównoważona i funkcjonalna przestrzeń Gminy Iłowo-Osada oparta na nowoczesnej i dostępnej infrastrukturze technicznej			
Kierunek działania	**Oczekiwany rezultat**	**Miernik osiągnięcia**	**Wskaźnik osiągnięcia**
Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej			
Remont i przebudowa istniejących dróg lokalnych	Poprawa komfortu użytkowników dróg	Liczba zmodernizowanych dróg	10
Budowa i modernizacja infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu	Zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu	Liczba wybudowanej/ zmodernizowanej infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu	4
Rozwój infrastruktury cyfrowej			
Likwidacja białych plam w dostępie do szerokopasmowego Internetu	Zapobieganie wykluczenia cyfrowego	Liczba podjętych działań	2
Wspieranie rozwoju e-usług publicznych	Poprawa jakości usług publicznych	Liczba podjętych działań	1
Rozbudowa oświetlenia ulicznego	Poprawa bezpieczeństwa publicznego	Liczba powstałych punktów oświetleniowych	200
Poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznej			
Wdrażanie systemu monitoringu w przestrzeni publicznej	Zmniejszenie liczby incydentów naruszających bezpieczeństwo	Liczba zainstalowanych kamer	20

Zrównoważona i funkcjonalna przestrzeń Gminy Iłowo-Osada oparta na nowoczesnej i dostępnej infrastrukturze technicznej			
Wzmocnienie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej	Poprawa gotowości Gminy do działania w sytuacjach kryzysowych	Liczba podjętych działań	10

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w wymiarze klimatyczno-środowiskowym

Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego Gminy Iłowo-Osada w warunkach zmian klimatycznych			
Kierunek działania	**Oczekiwany rezultat**	**Miernik osiągnięcia**	**Wskaźnik osiągnięcia**
Rozwój odnawialnych źródeł energii			
Montaż instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej	Zwiększenie udziału energii odnawialnej	Liczba zamontowanych instalacji	7
Tworzenie warunków do rozwoju farm fotowoltaicznych	Wzrost wykorzystania energii odnawialnej	Liczba podjętych działań	1
Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w sektorze prywatnym	Wzrost zainteresowania i zaangażowania w OZE	Liczba podjętych działań	1
Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i poprawa jakości powietrza			
Nasadzenie drzew poprawiających jakość	Zwiększenie jakości powietrza	Liczba powstałych nasadzeń	500

Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego Gminy Iłowo-Osada w warunkach zmian klimatycznych			
Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych	Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej	Liczba podjętych działań	3
Poprawa stanu środowiska wodnego, glebowego i gospodarki odpadami			
Poprawa stanu wód powierzchniowych	Zwiększenie jakości wód powierzchniowych	Liczba podjętych działań	5
Modernizacja oczyszczalni ścieków	Poprawa jakości środowiska	Zwiększenie efektywności oczyszczania ścieków	100%
Modernizacja stacji Uzdatniania Wody oraz hydroforni	Lepsza jakość wody	Zwiększenie wydajności i jakości wody	100%
Realizacja programu usuwania azbestu	Zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko	Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest	10 ton
Organizacja zbierania folii rolniczych oraz ich recyklingu	Ochrona środowiska naturalnego i odzyskanie surowca	Masa zebranych i poddanych recyklingowi odpadów	30 ton
Prowadzenie akcji „Czysta Gmina” oraz działań porządkowych w przestrzeni publicznej	Zmniejszenie zanieczyszczenia w Gminie	Liczba zebranych worków śmieci	500
		Liczba uczestników akcji	300
Adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych			
Ograniczanie skutków suszy i ekstremalnych zjawisk pogodowych	Zmniejszenie strat wywołanych zjawiskami pogodowymi	Liczba podjętych działań	2

Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego Gminy Iłowo-Osada w warunkach zmian klimatycznych			
Wdrażanie rozwiązań sprzyjających retencjonowaniu wód opadowych	Zwiększenie efektywności zarządzania wodami opadowymi	Liczba podjętych działań	2
Ochrona obszarów cennych przyrodniczo przed nadmierną presją inwestycyjną	Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych	Liczba podjętych działań	2
Edukacja mieszkańców w zakresie ekologii	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	Liczba przeprowadzonych programów edukacyjnych	2

Źródło: Opracowanie własne

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia kierunki rozwoju przestrzennego Gminy, a także wskazuje obszary istotne z punktu widzenia rozwoju jednostki samorządowej oraz rodzaje powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami. Ponadto wskazuje poglądowe rozmieszczenie zaplanowanych kierunków działań.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej obejmuje część opisową oraz część graficzną. Część graficzna została przedstawiona w formie załącznika do niniejszego dokumentu, natomiast elementy opisowe zaprezentowano w dalszej części rozdziału.

SYSTEM OSADNICZY

Gmina Iłowo-Osada jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie działdowskim.

Pod względem administracyjnym Gmina obejmuje obszar o powierzchni 10 377 ha, co stanowi 0,03% powierzchni kraju, 0,43% powierzchni województwa warmińsko-mazurskiego oraz 10,88% powierzchni powiatu działdowskiego.

W jej skład wchodzą następujące sołectwa: Białuty, Brodowo, Dźwierznia, Gajówki, Iłowo-Osada, Iłowo-Wieś, Janowo, Kraszewo, Mansfeldy, Mławka, Narzym, Pruski, Purgałki, Sochy i Wierzbowo.

Gmina Iłowo-Osada graniczy z następującymi gminami z województwa warmińsko-mazurskiego: Działdowo (powiat działdowski), Kozłowo (powiat nidzicki), Janowiec Kościelny (powiat nidzicki) oraz z gminami województwa mazowieckiego: Mława (powiat mławski), Wieczfnia Kościelna (powiat mławski) i Lipowiec Kościelny (powiat mławski).

SYSTEM PRZYRODNICZY

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody na obszarze Gminy Iłowo-Osada znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerwat przyrody Góra Dębowa,
- Rezerwat przyrody Świńskie Bagno,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rzeki Nidy i Szkotówki”,
- Obszar Natura 2000 „Góra Dębowa koło Mławy” (PLH280057),

- 14 pomników przyrody.

Przez obszar Gminy przebiegają korytarze ekologiczne Puszcza Biała-Dolina Drwęcy (kod: GKPnC-1B) oraz Lasy Lidzbarskie – Puszcza Ramucko-Napiwodzka (kod: GKPnC-9).

SYSTEM TRANSPORTOWY

Przez teren Gminy Iłowo-Osada przebiega droga wojewódzka nr 544, 6 dróg powiatowych oraz 214 dróg gminnych. Przy miejscowościach Iłowo-Osada i Narzym znajduje się szlak kolejowy Warszawa – Działdowo – Gdańsk.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I SPOŁECZNA

W Gminie Iłowo-Osada za obsługę infrastruktury wodociągowej oraz kanalizacyjnej odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej w Iłowie-Osadzie.

Elementami infrastruktury technicznej w Gminie są:

- wodociągi – odsetek zwodociągowania Gminy wynosi 100%,
- kanalizacja – odsetek skanalizowania Gminy wynosi 75,9%,
- gaz – odsetek zgazyfikowania Gminy to 49,7%.

Według raportu o stanie Gminy Iłowo-Osada za 2025 r. łączna długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy wynosi 65,37 km, natomiast wodociągowa wynosi 89,46 km.

Gmina dysponuje rozwiniętą siecią kanalizacji sanitarnej, obejmującą zarówno systemy grawitacyjne, jak i ciśnieniowe, zapewniające odbiór i transport ścieków z głównych miejscowości oraz terenów zabudowy rozproszonej. Funkcjonowanie systemu wspiera 16 przepompowni sieciowych zlokalizowanych m.in. w Pruskach, Wierzbowie, Janowie, Brodowie, Iłowie-Osadzie, Iłowie-Wsi, Narzymiu i Kraszewie oraz 105 przepompowni przydomowych.

Największy układ kanalizacyjny obsługujący miejscowości Iłowo-Osada, Narzym i Kraszewo obejmuje łącznie 15,02 km sieci, w tym 6,32 km kanalizacji ciśnieniowej oraz 8,70 km kanalizacji grawitacyjnej. System wyposażony jest w 53 przepompownie przydomowe i 5 przepompowni sieciowych, co umożliwia sprawne odprowadzanie ścieków na obszarach o zróżnicowanych warunkach terenowych.

Gmina Iłowo-Osada posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę szerokopasmową opartą głównie na sieci światłowodowej, obejmującej większość miejscowości Gminy. Według danych za 2025 r. około 86% punktów adresowych znajdowało się w zasięgu stacjonarnego Internetu szerokopasmowego.

Na terenie Gminy Iłowo-Osada znajdują się następujące placówki świadczące edukację na poziomie przedszkolnym:

- Przedszkole w Narzymiu,
- Punkt Przedszkolny w Białutach,
- Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Białutach.

Do placówek oświatowych na poziomie podstawowym należą:

- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Iłowie-Osadzie,
- Szkoła Podstawowa im. Karola Małłka w Narzymiu.

Do placówek o charakterze kulturalnym na terenie Gminy Iłowo-Osada należy Gminny Ośrodek Kultury i Sportu (wraz ze świetlicami wiejskimi oraz obiektami sportowymi) oraz Gminna Biblioteka Publiczna (z filią w Białutach i Narzymiu).

Obszary Strategicznej Interwencji

Gmina Iłowo-Osada na poziomie krajowym należy do OSI Wschodnia Polska, natomiast na poziomie regionalnym do OSI Tygrys warmińsko-mazurski.

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania oraz prowadzenia polityki przestrzennej dla Gminy Iłowo-Osada zostały określone przede wszystkim na podstawie dokumentów gminnych, ale również dokumentów na poziomie krajowym.

ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Polityka przestrzenna i środowiskowa Gminy Iłowo-Osada ukierunkowana jest na zachowanie, ochronę oraz odtwarzanie zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, przy jednoczesnym zapewnieniu warunków dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Szczególną ochroną objęte są obszary i obiekty o najwyższych walorach przyrodniczych, w tym obszary Natura 2000, rezerwaty przyrody, Obszar Chronionego Krajobrazu, pomniki przyrody oraz historyczne założenia parkowe.

Podstawowymi celami ochrony środowiska na terenie Gminy są:

- zachowanie równowagi przyrodniczej oraz przeciwdziałanie procesom degradacji środowiska,
- ochrona ciągłości przestrzennej systemów ekologicznych i korytarzy przyrodniczych,
- ochrona jakości oraz zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń,
- racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi, w szczególności wodami, glebami, lasami i powietrzem,
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł lokalnych,
- zwiększanie lesistości oraz rozwój zadrzewień śródpolnych i przywodnych,
- ochrona walorów krajobrazowych i zachowanie wysokiego stopnia naturalności obszarów wiejskich,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wspieranie działań edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Istotnym elementem systemu przyrodniczego Gminy są obszary pełniące funkcje lokalnych i ponadlokalnych powiązań ekologicznych. Na terenach tych należy:

- zachować naturalne kompleksy łąkowe i torfowiskowe,
- chronić roślinność łęgową, przystrumykową oraz zadrzewienia śródpolne stanowiące miejsca schronienia dla zwierząt,
- wykorzystywać naturalną roślinność wzdłuż cieków wodnych dla poprawy retencji i obiegu wody w zlewniach rolniczych,
- ograniczać presję rolniczą poprzez racjonalne i optymalne stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin,
- wspierać zachowanie i odtwarzanie siedlisk przyrodniczych oraz miejsc lęgowych i żerowisk ptaków.

Cały obszar Gminy położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 214 „Działdowo", stanowiącego strategiczny rezerwuar wód podziemnych. Szczególną ochroną należy objąć obszary najwyższej ochrony (ONO), poprzez:

- ograniczenie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin,
- eliminację zanieczyszczeń punktowych i powierzchniowych,
- rozwój systemów kanalizacyjnych oraz wysokosprawnych oczyszczalni ścieków,
- ochronę naturalnych warunków infiltracji i retencji wód.

Działania te powinny być ukierunkowane na utrzymanie wysokiej jakości zasobów wodnych oraz przeciwdziałanie ich degradacji.

Działania w zakresie ochrony powietrza powinny koncentrować się na:

- ograniczaniu emisji zanieczyszczeń z indywidualnych źródeł ciepła,
- wspieraniu wymiany nieefektywnych źródeł ogrzewania na niskoemisyjne,
- zwiększaniu udziału odnawialnych źródeł energii,
- poprawie efektywności energetycznej budynków,

- zwiększaniu powierzchni terenów zieleni oraz zadrzewień pełniących funkcje klimatyczne i filtracyjne.

Gmina Iłowo-Osada znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski. W związku z tym rozwój Gminy powinien odbywać się zgodnie z zasadami ekorozwoju, obejmującymi:

- poprawę jakości środowiska do standardów europejskich,
- rozwój gospodarki wodno-ściekowej,
- wspieranie rolnictwa ekologicznego i ograniczanie chemizacji rolnictwa,
- zwiększanie lesistości oraz ochronę ciągów ekologicznych,
- rozwój turystyki przyrodniczej i krajoznawczej,
- wspieranie działalności gospodarczej wykorzystującej lokalne zasoby przy zachowaniu wysokich standardów środowiskowych,
- ograniczanie zanieczyszczeń wód, gleb i powietrza.

Realizacja powyższych zasad przyczyni się do zachowania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego gminy, wzrostu odporności na zmiany klimatu oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

W ramach realizacji działań Strategii, w szczególności termomodernizacji budynków i usuwania azbestu, należy uwzględnić ochronę ptaków i nietoperzy, których siedliska mogą znajdować się w remontowanych obiektach.

Zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, na terenie Gminy nie wyznaczono działań priorytetowych w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, a tereny zabudowy nie są bezpośrednio narażone na zalania.

W zakresie gospodarki wodnej wskazuje się, że wody podziemne na obszarze gminy charakteryzują się dobrym stanem jakościowym i ilościowym, natomiast wody powierzchniowe pozostają w stanie złym, co wynika m.in. z presji rolniczej oraz niepełnej infrastruktury kanalizacyjnej. Poprawa jakości wód uzależniona jest od rozwoju systemów kanalizacyjnych, ograniczenia zanieczyszczeń oraz wdrażania działań proekologicznych, w tym zwiększania retencji i adaptacji do zmian klimatu.

Główne działania naprawcze w zakresie ochrony powietrza koncentrują się na ograniczeniu emisji z sektora komunalno-bytowego, który w największym stopniu wpływa na zanieczyszczenie powietrza.

Do kluczowych kierunków działań należą: wymiana nieefektywnych źródeł ciepła, poprawa efektywności energetycznej budynków (termomodernizacja), zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, rozwój infrastruktury energetycznej oraz działania edukacyjne i wsparcie dla gospodarstw dotkniętych ubóstwem energetycznym.

ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W Gminie przyjmuje się zasadę zrównoważonego rozwoju kulturowego, zakładającą łączenie ochrony dziedzictwa z potrzebami współczesnego życia społecznego i gospodarczego. Ochronie podlegają zarówno obiekty wpisane do rejestru zabytków i ewidencji gminnej, jak i układy urbanistyczne oraz krajobrazy kulturowe, które zachowały historyczny charakter i walory kompozycyjne.

Do najważniejszych zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków należą:

- zachowanie i rewaloryzacja zabytków architektury, budownictwa, techniki, sakralnych i rezydencjonalnych, w tym ich adaptacja do współczesnych funkcji użytkowych przy zachowaniu oryginalnych cech historycznych,
- ochrona układów urbanistycznych i ruralistycznych,
- zachowanie krajobrazu kulturowego, w tym panoram i osi widokowych, relacji przestrzennych między obiektami zabytkowymi a otaczającym krajobrazem przyrodniczym,
- zachowanie obiektów małej architektury i miejsc pamięci, takich jak kapliczki, krzyże przydrożne, cmentarze historyczne oraz pomniki upamiętniające wydarzenia i postaci z historii gminy,
- kontrola ładu przestrzennego i estetyki zabudowy w otoczeniu obiektów zabytkowych – poprzez odpowiednie ustalenia w dokumentach planistycznych, w tym miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych, budujących świadomość społeczną w zakresie wartości dziedzictwa kulturowego i konieczności jego ochrony,

- współpraca z instytucjami ochrony zabytków, w tym z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz ochrony dziedzictwa.

Na terenie Gminy Iłowo-Osada nie stwierdzono dóbr kultury współczesnej, które zostały objęte ochroną.

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIA SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów Gminy Iłowo-Osada ukierunkowane są na zapewnienie zrównoważonego rozwoju przestrzennego, racjonalne wykorzystanie zasobów przestrzeni oraz zachowanie ładu przestrzennego. Procesy rozwojowe powinny uwzględniać istniejące uwarunkowania środowiskowe, przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i społeczne, przy jednoczesnym tworzeniu warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu oraz poprawie jakości życia mieszkańców.

Podstawowym kierunkiem działań jest koncentracja zabudowy mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej w granicach istniejących jednostek osadniczych oraz na terenach posiadających dostęp do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Preferowane jest uzupełnianie, porządkowanie i intensyfikacja istniejącej struktury osadniczej poprzez zagospodarowanie terenów niezabudowanych położonych w obrębie lub bezpośrednim sąsiedztwie obszarów już zainwestowanych. Podejście to pozwoli na efektywniejsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury, ograniczenie kosztów obsługi nowych terenów inwestycyjnych oraz przeciwdziałanie zjawisku rozpraszania zabudowy.

Istotnym elementem polityki przestrzennej Gminy jest zachowanie jej rolniczego charakteru. W związku z tym należy dążyć do ochrony gruntów rolnych o wysokiej przydatności produkcyjnej oraz utrzymania warunków sprzyjających prowadzeniu działalności rolniczej. Jednocześnie wskazane jest zachowanie istniejących kompleksów leśnych, zadrzewień i innych elementów krajobrazu wiejskiego, które pełnią ważne funkcje przyrodnicze, krajobrazowe i klimatyczne. Rozwój przestrzenny powinien respektować historycznie ukształtowany układ osadniczy oraz lokalną tożsamość krajobrazową.

Szczególną ochroną powinny zostać objęte tereny cenne przyrodniczo i pełniące funkcje ekologiczne, w tym lasy, cieki wodne, tereny podmokłe oraz obszary istotne dla zachowania bioróżnorodności i retencji wód. W odniesieniu do terenów leśnych należy dążyć do zachowania ich ciągłości przestrzennej oraz ograniczania procesów fragmentacji. Na gruntach o niskiej przydatności rolniczej wskazane jest rozważanie działań zmierzających do zwiększania lesistości poprzez sukcesywne zalesianie.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego obejmują również rozwój funkcji rekreacyjnych i turystycznych opartych na walorach środowiskowych i krajobrazowych gminy. Rozwój ten powinien odbywać się z poszanowaniem zasad ochrony środowiska oraz ładu przestrzennego, przyczyniając się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy oraz tworzenia nowych możliwości aktywności społecznej i gospodarczej.

Rozwój zabudowy mieszkaniowej na terenie Gminy Iłowo-Osada powinien koncentrować się przede wszystkim w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz na terenach posiadających dostęp do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Preferowanym kierunkiem jest uzupełnianie i porządkowanie istniejącej struktury osadniczej, co pozwoli na racjonalne wykorzystanie przestrzeni oraz ograniczenie rozpraszania zabudowy.

Podstawową formę zabudowy mieszkaniowej stanowić będzie zabudowa jednorodzinna, realizowana głównie w formie budynków wolnostojących. Dopuszcza się również rozwój zabudowy bliźniaczej oraz szeregowej w lokalizacjach uzasadnionych warunkami przestrzennymi i funkcjonalnymi. W większych miejscowościach możliwy jest rozwój zabudowy wielorodzinnej o skali dostosowanej do lokalnego charakteru i istniejącego zagospodarowania.

Nowa zabudowa powinna harmonijnie wpisywać się w krajobraz kulturowy i przestrzenny Gminy, nawiązując skalą, formą architektoniczną oraz gabarytami do otaczającego zagospodarowania. Szczególne znaczenie należy przypisywać zachowaniu ładu przestrzennego, wysokiej jakości przestrzeni publicznych oraz ochronie walorów krajobrazowych charakterystycznych dla obszarów wiejskich.

W celu zapewnienia spójności przestrzennej oraz efektywnego wykorzystania infrastruktury technicznej wskazane jest promowanie kompleksowych i skoordynowanych form realizacji nowych zespołów zabudowy mieszkaniowej. Działania takie powinny sprzyjać tworzeniu funkcjonalnych, estetycznych i dobrze wyposażonych przestrzeni zamieszkania, odpowiadających współczesnym potrzebom mieszkańców.

Rozwój funkcji mieszkaniowych powinien być realizowany z poszanowaniem terenów rolnych i leśnych oraz z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z ochrony środowiska, bezpieczeństwa mieszkańców oraz zasad zrównoważonego rozwoju przestrzennego.

SZCZEGÓLNE POTRZEBY W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

Polityka przestrzenna Gminy Iłowo-Osada w zakresie mieszkalnictwa odpowiada na wyzwania demograficzne i potrzebę odnowy istniejącej tkanki osadniczej, dążąc do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego.

Rozwój nowej zabudowy opiera się na trzech głównych filarach:

- Kształtowanie ładu przestrzennego i ochrona krajobrazu - Gmina stawia na zorganizowany rozwój zabudowy, preferując realizacje zespołowe, co pozwala na spójne ukształtowanie przestrzeni i uniknięcie chaosu urbanistycznego. Nowe inwestycje muszą harmonijnie nawiązywać do lokalnych tradycji budowlanych, gabarytów oraz formy historycznego sąsiedztwa.
- Racjonalna gospodarka terenem i rewitalizacja - w celu zachowania zrównoważonego charakteru Gminy, wprowadza się normatywy regulujące wielkość działek oraz wymóg utrzymania odpowiedniego udziału terenów biologicznie czynnych. Jednocześnie promuje się modernizację starszej

substancji budowlanej, w tym adaptację opuszczonych zagród rolniczych na nowe cele mieszkaniowe lub rekreacyjne.

Bezpieczeństwo i ograniczanie uciążliwości - gwarancją komfortu mieszkańców jest ścisła separacja nowej zabudowy mieszkaniowej od działalności gospodarczych i rolniczych mogących znacząco oddziaływać na środowisko (m.in. elektrowni wiatrowych, biogazowni czy dużych ferm hodowlanych) poprzez wyznaczanie bezpiecznych stref buforowych. Ze względów bezpieczeństwa i ochrony przyrody, całkowicie wyklucza się powstawanie domów na terenach zagrożonych powodzią.

ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Na obszarze Gminy nie wyznacza się stref handlu wielkopowierzchniowego ani terenów przeznaczonych pod lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego, w związku z tym nie ustala się szczególnych zasad. Przyjęte kierunki zagospodarowania przestrzennego zakładają rozwój usług o charakterze lokalnym, dostosowanych do skali i potrzeb mieszkańców, z zachowaniem wiejskiego charakteru Gminy oraz ochroną ładu przestrzennego i krajobrazu.

ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Lokalizacja kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy Iłowo-Osada powinna wynikać z polityki przestrzennej przyjętej na poziomie lokalnym oraz ponadlokalnym, a jednocześnie uwzględniać rzeczywiste potrzeby mieszkańców, uwarunkowania środowiskowe oraz możliwości rozwojowe Gminy. Inwestycje te obejmują w szczególności infrastrukturę społeczną, techniczną i komunikacyjną, które mają decydujące znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia spójności funkcjonalno-przestrzennej.

Podstawową zasadą lokalizacji inwestycji celu publicznego jest ich koncentracja w obszarach o istniejącej lub planowanej zabudowie, w szczególności w jednostkach osadniczych o najlepiej rozwiniętej infrastrukturze. Takie podejście sprzyja racjonalnemu gospodarowaniu przestrzenią, przeciwdziałaniu chaosowi przestrzennemu i rozpraszaniu zabudowy, a także znacznemu ograniczeniu kosztów budowy i utrzymania infrastruktury.

Istotnym kryterium lokalizacji inwestycji celu publicznego jest zapewnienie ich dostępności dla mieszkańców Gminy, zarówno pod względem przestrzennym, jak i komunikacyjnym. Obiekty infrastruktury społecznej, takie jak placówki oświatowe, obiekty kultury, sportu czy administracji, powinny być sytuowane w sposób umożliwiający dogodny dostęp dla jak największej liczby mieszkańców, z uwzględnieniem historycznie ukształtowanej sieci osadniczej oraz powiązań transportowych.

W zakresie infrastruktury technicznej, w tym systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, energetyki oraz telekomunikacji, kluczowe znaczenie ma rozwój i modernizacja istniejących sieci, przy jednoczesnym zapewnieniu ich efektywności i bezpieczeństwa. Lokalizacja nowych elementów infrastruktury powinna maksymalnie wykorzystywać wyznaczone korytarze przesyłowe oraz minimalizować ingerencję w środowisko przyrodnicze i otaczający krajobraz.

W odniesieniu do infrastruktury komunikacyjnej, inwestycje celu publicznego powinny koncentrować się na poprawie dostępności transportowej Gminy, w szczególności poprzez modernizację sieci dróg gminnych i powiatowych oraz wzmocnienie powiązań z drogami wyższego rzędu i infrastrukturą kolejową. Niezbędne jest także zintegrowanie tych działań z rozwojem transportu publicznego oraz infrastruktury rowerowej, co wpisuje się w wojewódzkie priorytety na rzecz zrównoważonej mobilności.

Lokalizacja inwestycji celu publicznego musi bezwzględnie respektować wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, a także dziedzictwa kulturowego. Niedopuszczalne jest sytuowanie inwestycji w sposób powodujący degradację cennych przyrodniczo obszarów, naruszenie ciągłości korytarzy ekologicznych czy negatywny wpływ na obiekty zabytkowe i ich bezpośrednie otoczenie. W tym zakresie kluczowe jest rygorystyczne stosowanie zasady minimalizacji oddziaływań oraz wybór rozwiązań przestrzennych najmniej ingerujących w środowisko.

Ważnym elementem polityki przestrzennej Gminy jest również racjonalne gospodarowanie terenami rolnymi, w tym w szczególności ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych. Lokalizacja inwestycji celu publicznego powinna w miarę możliwości omijać te tereny, a w przypadku braku racjonalnych alternatyw

przestrzennych – być poprzedzona szczegółową analizą zasadności oraz dążeniem do maksymalnego zminimalizowania zajmowanej powierzchni.

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury technicznej stanowi jeden z kluczowych warunków podnoszenia jakości życia mieszkańców oraz wzmacniania atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Iłowo-Osada. Dążenie do stworzenia zrównoważonej i funkcjonalnej przestrzeni wymaga konsekwentnych działań na rzecz modernizacji infrastruktury drogowej, rozwoju nowoczesnych technologii cyfrowych oraz poprawy bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.

Ważnym kierunkiem działań będzie modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej. Zakłada się realizację remontów i przebudowy istniejących dróg lokalnych w celu poprawy ich stanu technicznego, zwiększenia komfortu użytkowników oraz usprawnienia połączeń pomiędzy miejscowościami Gminy. Równocześnie rozwijana będzie infrastruktura służąca poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Gmina Iłowo-Osada dąży do rozwoju infrastruktury cyfrowej - do likwidacji tzw. białych plam w dostępie do szerokopasmowego Internetu, umożliwiając mieszkańcom i przedsiębiorcom korzystanie z nowoczesnych usług teleinformatycznych. Jednocześnie wspierany będzie rozwój e-usług publicznych, które zwiększą dostępność i efektywność obsługi mieszkańców oraz usprawnią funkcjonowanie administracji samorządowej.

Kolejnym obszarem działań będzie poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznej. W tym zakresie planowana jest rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawy estetyki przestrzeni. Wdrażane będą również systemy monitoringu wizyjnego w miejscach szczególnie istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa publicznego. Uzupełnieniem tych działań będzie wzmacnianie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej poprzez rozwój infrastruktury oraz wyposażenia służącego reagowaniu na sytuacje kryzysowe i zagrożenia.

Realizacja wskazanych kierunków rozwoju pozwoli na stworzenie nowoczesnej, bezpiecznej i dobrze skomunikowanej przestrzeni, odpowiadającej na potrzeby

mieszkańców oraz wspierającej dalszy rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Iłowo-Osada.

ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500KW

Gmina Iłowo-Osada na chwilę obecną nie posiada w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (MPZP) wyznaczonych obszarów ani określonych zasad przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację wielkoobszarowych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczających 500kW. Ewentualna lokalizacja tego typu inwestycji w przyszłości wymagać będzie każdorazowo przeprowadzenia procedury planistycznej.

ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie oddziaływać na środowisko w Polsce są określone przez przepisy prawa, w szczególności ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670. W przypadku takich przedsięwzięć, przed rozpoczęciem realizacji inwestycji, może być konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko, która jest częścią procesu decyzyjnego i służy ochronie zasobów naturalnych oraz zdrowia ludzi.

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko należy lokalizować przede wszystkim na wyznaczonych terenach aktywności biznesowej, gdzie wymagana jest uprzednia ocena ich wpływu na otoczenie. Wyznaczone wokół takich inwestycji strefy ochronne oraz obszary ponadnormatywnego oddziaływania są bezwzględnie wyłączone z jakiejkolwiek zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

Obowiązuje ścisły zakaz lokalizacji tego typu obiektów na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych. Obejmuje on strefę leśno-rolniczą, z wyjątkiem niezbędnej infrastruktury i dużych gospodarstw rolniczych. Całkowity zakaz inwestowania dotyczy Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolin Rzek Nidy i Szkotówki, korytarzy ekologicznych, parków oraz rezerwatów przyrody, w tym rezerwatu „Świńskie Bagno” wraz z jego 800-metrową otuliną. Ponadto, ze względu na ochronę krajobrazu kulturowego, wyklucza się

budowę elektrowni wiatrowych w promieniu jednego kilometra od historycznych ośrodków wiejskich oraz zabytkowych zespołów dworsko-folwarcznych.

ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Gmina Iłowo-Osada posiada rolniczy charakter, co znajduje odzwierciedlenie w strukturze użytkowania gruntów. Użytki rolne zajmują około 33,9% powierzchni Gminy i stanowią jeden z podstawowych elementów kształtujących jej krajobraz oraz funkcje gospodarcze.

Ze względu na występowanie na terenie Gminy gleb o przeciętnej jakości rolniczej, szczególną ochroną należy objąć grunty rolne klas III. Obszary te powinny być w pierwszej kolejności wykorzystywane na potrzeby produkcji rolnej, a ich przeznaczanie na cele inwestycyjne powinno być ograniczane do niezbędnego minimum. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych.

Ze względu na dominację terenów rolniczych oraz brak obszarów o wyjątkowo wysokiej koncentracji walorów przyrodniczych, Gmina nie wyróżnia się szczególnymi zasobami przyrodniczymi w skali regionalnej. Nie zmniejsza to jednak znaczenia istniejących terenów leśnych, zadrzewień śródpolnych oraz innych elementów zielonej infrastruktury, które wymagają zachowania i ochrony.

Lesistość Gminy wynosi około 34%, natomiast łączna powierzchnia gruntów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych wynosi 3 518,79 ha. Największe kompleksy leśne zlokalizowane są w północno-zachodniej części Gminy, pomiędzy miejscowościami Chorab, Janowo, Sochy i Bałuty, a także w części południowej, na obszarach położonych na południe od miejscowości Narzym, Wierzbowo oraz Iłowo-Osada. Lasy pełnią istotne funkcje przyrodnicze, krajobrazowe i klimatyczne, stanowiąc ważny element lokalnego systemu ekologicznego.

W polityce przestrzennej Gminy należy dążyć do zachowania ciągłości istniejących kompleksów leśnych oraz ograniczania ich fragmentacji. Gospodarowanie terenami leśnymi powinno być prowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony lasów oraz

zasadami zrównoważonego rozwoju. Wskazane jest również promowanie dobrych praktyk rolniczych, sprzyjających ochronie gleb, wód oraz różnorodności biologicznej.

ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Na moment sporządzania Strategii na terenie Gminy nie wyznaczono obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji oraz obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji ani remediacji. Mając powyższe na uwadze, nie wyznaczono szczegółowych zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego w tym zakresie.

PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA WISŁY

Obszar Gminy Iłowo-Osada położony jest w granicach czterech jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Na podstawie dostępnych wyników oceny stanu wód stwierdza się, że większość z nich charakteryzuje się niekorzystnym stanem ekologicznym, co wskazuje na potrzebę utrzymania i kontynuacji działań naprawczych zmierzających do osiągnięcia dobrego stanu wód.

Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- RW20001626839- Wkra od Szkotówki do Mławki,
- RW2000102658139 - Orzyc do Tamki,
- RW200010268431 - Mławka do Krupionki,
- RW20001626819 - Wkra do Szkotówki.

Gmina położona jest w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z aktualnym Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, stan wód podziemnych na analizowanym terenie oceniany jest jako dobry, a zasoby wodne Gminy charakteryzują się stabilnością i brakiem istotnych zagrożeń jakościowych.

Wykaz Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- GW200050,
- GW200049.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły Gmina Iłowo-Osada powinna podejmować działania ukierunkowane na osiągnięcie celów środowiskowych dla wód powierzchniowych, podziemnych i obszarów chronionych.

W tabelach przedstawiono dane określone na podstawie Kart Charakterystyk JCW znajdujących się w granicach Gminy Iłowo-Osada

Tabela 8 Jednolite Części Wód Powierzchniowych na terenie Gminy Iłowo-Osada

kod i nazwa JCWP	status	stan	ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	przypisane cele środowiskowe
RW20001626839-Wkra od Szkotówki do Mławki	NAT - naturalna część wód	**stan/potencjał ekologiczny** - umiarkowany stan ekologiczny **stan chemiczny** – stan chemiczny dobry **stan ogólny** – zły stan wód	zagrożona	**stan/potencjał ekologiczny** – dobry stan ekologiczny **stan chemiczny** – dobry stan chemiczny
RW2000102658139 - Orzyc do Tamki	NAT - naturalna część wód	**stan/potencjał ekologiczny** – nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP) **stan chemiczny** – stan chemiczny dobry **stan ogólny** – brak danych	zagrożona	**stan/potencjał ekologiczny** – dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D **stan chemiczny** – dobry stan chemiczny
RW200010268431 - Mławka do Krupionki	NAT - naturalna część wód	**stan/potencjał ekologiczny** – umiarkowany stan ekologiczny **stan chemiczny** – stan chemiczny poniżej dobrego **stan ogólny** – zły stan wód	zagrożona	**stan/potencjał ekologiczny** – umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, fosforany, MIR]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o

kod i nazwa JCWP	status	stan	ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	przypisane cele środowiskowe
				ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D **stan chemiczny** – dobry stan chemiczny
RW20001626819 - Wkra do Szkotówki	NAT - naturalna część wód	**stan/potencjał ekologiczny** – słaby stan ekologiczny **stan chemiczny** – stan chemiczny poniżej dobrego **stan ogólny** – zły stan wód	zagrożona	**stan/potencjał ekologiczny** – umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) **stan chemiczny** – dobry stan chemiczny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Kart Charakterystyki JCWP - Państwowe Gospodarstwo Wodne, Wody Polskie (dostęp: 22.06.26 r.)

Tabela 9 Ocena i charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Iłowo-Osada

kod JCWPd	*stan JCWPd*	*ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego*	*przypisane cele środowiskowe*
GW200050	*dobry*	*niezagrożona*	***stan chemiczny*** *– dobry stan chemiczny* ***stan ilościowy*** *– dobry stan ilościowy*
GW200049	*dobry*	*niezagrożona*	***stan chemiczny*** *– dobry stan chemiczny* ***stan ilościowy*** *– dobry stan ilościowy*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Kart Charakterystyki JCWPd - Państwowe Gospodarstwo Wodne, Wody Polskie (dostęp: 22.06.26 r.)

Należy zaznaczyć, że działania przypisane do poszczególnych JCW znajdują się w załącznikach do Planu, a materiał pomocniczy w tym zakresie zawierają również Karty Charakterystyk, które dostępne są pod adresem www: https://apgw.gov.pl: 4200/informacje oraz na Hydroportalu: https://isok.gov.pl/hrydroportal.html w sekcji Plany gospodarowania wodami.

PLAN ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM

W Gminie Iłowo-Osada występują obszary szczególnie zagrożone powodzią, jednakże ryzyko jej wystąpienia jest niskie. Jest to niewielki obszar obejmujący część północnej granicy Gminy, na granicy z powiatem nidzickim.

Należy mieć na uwadze, że w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960) oraz w przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy – Prawo wodne. Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy jw. planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem czy stanowić zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Gmina Iłowo-Osada zlokalizowana jest na terenie dorzecza Wisły, w związku z czym z punktu widzenia Gminy istotne są zapisy Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, który został przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r.

Zapisy dokumentów są istotne z punktu widzenia rozwoju Gminy, co oznacza, że wszelkie działania podejmowane przez samorząd muszą być zgodne z nimi i służyć realizacji założonych w Planach celów, czyli: zahamowaniu wzrostu ryzyka powodziowego, obniżeniu istniejącego ryzyka powodziowego oraz poprawie systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

PLAN PRZECIWDZIAŁANIA SKUTKOM SUSZY

Zgodnie z danymi z Hydroportal ISOK – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (stan na dzień 05.11.2025), Gmina Iłowo-Osada zlokalizowana jest:

- w znacznej części na terenie ekstremalnie zagrożonym suszą oraz w mniejszej części na obszarze silnie zagrożonym suszą atmosferyczną,

- w znacznej części na terenie ekstremalnie zagrożonym suszą, w części na obszarze słabo zagrożonym suszą oraz w najmniejszym stopniu na obszarze silnie zagrożonym suszą rolniczą,
- w całości na terenie umiarkowanie zagrożonym suszą hydrologiczną,
- w znacznej części na terenie słabo zagrożonym oraz w mniejszym stopniu na obszarze umiarkowanie zagrożonym suszą hydrogeologiczną.

W celu poprawy stanu gospodarki wodnej, a tym samym przeciwdziałania negatywnym konsekwencjom występowania suszy, kluczowe będą zapisy dokumentu pn. „Plan przeciwdziałania skutkom suszy na lata 2021-2027" przyjętego na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. Plan wyznacza kierunki działań podejmowanych przez organy administracji samorządowej, dotyczą one przede wszystkim:

- zwiększenia ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych,
- zwiększenia retencji naturalnej i sztucznej na gruntach leśnych,
- retencji i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych,
- realizacji działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych poprzez zwiększanie sztucznej retencji,
- uwzględniania tematyki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej w planach zarządzania kryzysowego,
- budowy i przebudowy ujęć wód podziemnych oraz budowy lub przebudowy rurociągów wodociągowych magistralnych do przesyłania wody do obszarów zagrożonych suszą hydrologiczną dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi mieszkańców tych obszarów.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to określone w strategii rozwoju obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, które decydują o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do których jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego wskazuje następujące Obszary Strategicznej Interwencji: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, wschodnią Polskę oraz Śląsk.

W ramach Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 województwo warmińsko-mazurskie, w tym także Gmina Iłowo-Osada, zostało zidentyfikowane jako OSI wymagające wsparcia z poziomu krajowego – Program Polska Wschodnia+.

Wschodnia Polska swoim zasięgiem obejmuje województwa: warmińsko-mazurskie, lubelskie, podkarpackie, świętokrzyskie oraz podlaskie, co zostało przedstawione na poniższej mapie.

Mapa 1 Terytorialny zasięg Programu Polska Wschodnia+



Źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Istotne problemy wschodniej Polski obejmują: niską wydajność pracy, niski poziom przedsiębiorczości i inwestycji prywatnych, niski poziom innowacyjności i trudności na lokalnych rynkach pracy. Obszar ten zmaga się również z trudnościami adaptacyjnymi i restrukturyzacyjnymi. Problemy te występują zarówno na poziomie krajowym, jak również regionalnym.

Barierą rozwoju obszaru wschodniej Polski jest peryferyjne i przygraniczne położenie oraz problemy z dostępnością transportową, zarówno wewnętrzną, jak i zewnętrzną.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że region ten charakteryzuje się dużym bogactwem przyrodniczym, co może stanowić jeden z czynników rozwoju. Atrakcyjność dla potencjalnych inwestorów podnoszą m.in. potencjał turystyczny, korzystne warunki dla produkcji żywności wysokiej jakości oraz spędzanie czasu w otoczeniu przyrody.

Program Polska Wschodnia+ wspiera rozwój konkurencyjności i innowacyjności, co wpłynie na zmniejszenie dysproporcji w rozwoju wschodniej Polski w stosunku do najlepiej rozwijających się województw w kraju. Interwencje realizowane w ramach

Programu powinny być skoncentrowane przede wszystkim na poprawie warunków rozwoju przedsiębiorczości i tworzeniu trwałych i dobrych jakościowo miejsc pracy, a także poprawie atrakcyjności inwestycyjnej województw wchodzących w skład wschodniej Polski.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

W Strategii „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego" wskazano 10 obszarów strategicznej interwencji. Należą do nich: OSI Tygrys warmińsko-mazurski, OSI MOF Olsztyna, OSI MOF Elbląga, OSI MOF Ełku, OSI OF Wielkie Jeziora Mazurskie, OSI Niebieski Zachód, OSI Miasta CITTASLOW, OSI EGO, OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz OSI Obszary marginalizacji.

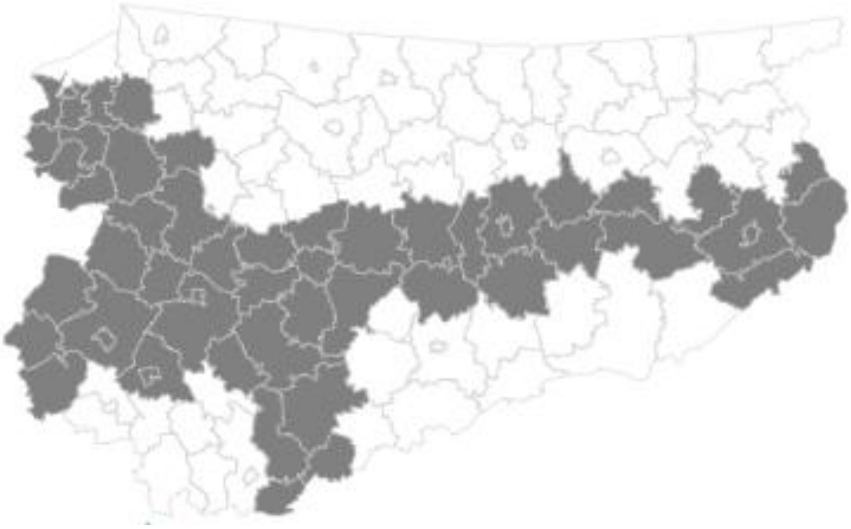
Gmina Iłowo-Osada na poziomie regionalnym należy do OSI Tygrys warmińsko-mazurski. Obszar ten został także wskazany w Strategii z 2013 roku na podstawie położenia ośrodka gminnego w odległości maksymalnie 15 km od drogi nr 7 i nr 16. W skali kraju konieczność dynamizacji procesów rozwojowych oraz wzmacnianie konkurencyjności krajowej i międzynarodowej regionu.

OSI Tygrys warmińsko-mazurski obejmuje:

- miasta: Elbląg, Ełk, Iława, Lubawa, Mrągowo, Olsztyn, Ostróda;
- gminy miejsko-wiejskie: Barczewo, Biskupiec, Kisielice, Mikołajki, Miłomłyn, Młynary, Morąg, Nidzica, Olsztynek, Susz, Orzysz, Pasłęk, Ryn, Zalewo;
- gminy wiejskie: Biskupiec, Dywity, Dźwierzuty, Elbląg, Ełk, Gietrzwałd, Godkowo, Gronowo Elbląskie, Grunwald, Iława, Iłowo-Osada, Janowiec Kościelny, Jonkowo, Kali-nowo, Kozłowo, Lubawa, Łukta, Małdyty, Markusy, Milejewo, Miłki, Mrągowo, Ostróda, Piecki, Prostki, Purda, Rychliki, Sorkwity, Stare Juchy, Stawiguda, Wieliczki.

Na mapie przedstawiono zasięg OSI Tygrys warmińsko-mazurski.

Mapa 2 OSI Tygrys warmińsko-mazurski



Źródło: Strategia „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego został przyjęty uchwałą nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego Gmina Iłowo-Osada do niego nie należy.

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZENIA DOKUMENTÓW

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII

Za realizację zadań zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Iłowo-Osada na lata 2026-2036 odpowiedzialny jest Urząd Gminy Iłowo-Osada, gminne jednostki oraz społeczność lokalna i podmioty działające na terenie Gminy. Prace związane z wdrażaniem strategii będą realizowane we współpracy przedstawicieli sektora publicznego, prywatnego i społecznego, w tym m.in. przedsiębiorców, organizacji otoczenia biznesu oraz organizacji samorządowych.

Wyznaczone podmioty będą odpowiedzialne przede wszystkim za monitorowanie postępów realizacji poszczególnych kierunków działań oraz sporządzanie raportów ewaluacyjnych na podstawie uzyskanych wynikach. Kluczowe znaczenie ma zapewnienie, aby proces wdrażania Strategii był systematycznie nadzorowany i podlegał stałej kontroli.

MONITORING ORAZ EWALUACJA STRATEGII

Monitoring jest procesem regularnego gromadzenia i analizowania informacji dotyczących wdrażania Strategii. Prowadzony jest w celu zapewnienia jej ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji. Pozwala wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych działań.

Monitoring będzie przeprowadzony przez wyznaczonych pracowników Urzędu Gminy Iłowo-Osada oraz jednostek organizacyjnych Gminy Iłowo-Osada.

Efekty Strategii będą monitorowane i przedstawiane w corocznym Raporcie o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

W procesie realizacji Strategii istotna jest również odpowiednio przeprowadzona ewaluacja, dzięki której możliwe będzie określenie jakości i efektów wdrażania Strategii. Dokonywana jest przy uwzględnieniu następujących kryteriów:

- trafności, która pozwala na ocenę adekwatności planowanych celów Strategii względem zidentyfikowanych problemów i wyzwań rozwoju Gminy,
- skuteczności, która określa, czy wyznaczone cele są możliwe do osiągnięcia wskutek zaplanowanych działań,
- efektywności, która pozwala ocenić, czy zdefiniowane cele są uzasadnione pod względem przewidywanych nakładów finansowych,
- spójności – zewnętrznej (w zakresie zgodności Strategii z zapisami dokumentów wyższego rzędu) i wewnętrznej (logiczny związek pomiędzy diagnozą, wizją, celami i działaniami Strategii).

Ze względu na moment prowadzenia, wyróżnić można ewaluację ex-ante, mid-term oraz ex-post. Dla Strategii Rozwoju Gminy Iława-Osada na lata 2026-2036 rekomendowane są następujące rodzaje oraz szacowane terminy wykonania ewaluacji:

- ewaluacja ex-ante - podejmowana przed przyjęciem ostatecznej wersji strategii, element obowiązkowy zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.
- ewaluacja mid-term - realizowana mniej więcej w połowie realizacji Strategii,
- ewaluacja ex-post jest prowadzona po zakończeniu realizacji strategii i pełni funkcję podsumowującą cały proces.

DOKUMENTY WYKONAWCZE

Obowiązkowym elementem systemu realizacji strategii są wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, tj. obowiązkowych lub fakultatywnych programów, planów, które funkcjonują w Gminie Iłowo-Osada. Istotne by ww. dokumenty były zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Gminy Iłowo-Osada na lata 2026-2036, a co za tym idzie w razie potrzeby zaktualizowane dla zachowania spójności wewnętrznej.

Tabela przedstawia dokumenty wykonawcze obowiązujące w Gminie Iłowo-Osada na moment sporządzania Strategii wraz z odniesieniem do ich aktualności oraz wytyczne do ich sporządzania.

Tabela 10 Dokumenty wykonawcze obowiązujące w Gminie Iłowo-Osada wraz z wytycznymi do ich sporządzenia

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
Planowanie przestrzenne		
Plan ogólny	Brak	Gmina Iłowo-Osada przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego gminy na podstawie uchwały nr XVI/127/25 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 31 marca.
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	W Gminie Iłowo-Osada obowiązuje 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	Aktualizacja obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego może zostać dokonana w zgodzie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
Energetyka		
Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczna i gaz gminy Iłowo-Osada	Brak	Dokument obowiązkowy na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Sporządzany na okres 15 lat, aktualizowany co najmniej raz na 3 lata.
Gospodarka komunalna		
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy na lata 2021-2026	Dokument obowiązujący, przyjęty na mocy uchwały nr XXVII/169/20 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 29 grudnia 2020 r.	Dokument aktualny, wymagający aktualizacji w okresie realizacji Strategii. Jest to obowiązkowy dokument na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu Cywilnego.

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
		Sporządzany jest na okres co najmniej pięciu kolejnych lat.
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem		
Program Opieki nad Zabytkami Gminy Iłowo-Osada	Brak	Dokument obowiązkowy, co wynika z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Opracowywany jest na okres 4 lat. Przyjmuje go Rada Gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu		
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Iłowo-Osada na lata 2024-2027	Uchwała Nr XI/87/24 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 15 listopada 2024 r.	Dokument obowiązkowy, sporządzany na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Pozwala on realizować politykę ochrony środowiska na poziomie gminy. Konieczna aktualizacja w okresie realizacji Strategii.
Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Dokument obowiązujący, przyjęty na mocy uchwały nr X/62/11 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 26 października 2011 r.	Dokument sporządzany obowiązkowo w związku z Programem oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032.
Polityka społeczna		
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Iłowo-Osada na lata 2026-2036	Dokument obowiązujący, przyjęty na mocy uchwały nr XXXIII/238/26 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 18 maja 2026 r.	Jest to dokument obowiązkowy na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony	Dokument obowiązujący, przyjęty na mocy uchwały	Dokument obowiązkowy na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
Ofiar Przemocy Domowej na terenie Gminy Iłowo-Osada na lata 2024-2030	nr LXX/484/23 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 21 grudnia 2023 r.	o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Rekomendowana aktualizacja dokumentu w okresie realizacji Strategii.
Program Wspierania Rodziny w Gminie Iłowo-Osada na lata 2026-2028	Dokument przyjęty na mocy uchwały nr XXIX/214/26 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 4 marca 2026 r.	Dokument obowiązkowy na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program musi obejmować trzy lata. Rekomendowana aktualizacja dokumentu w okresie realizacji Strategii
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026	Dokumenty obowiązujący, przyjęty na mocy uchwały nr LVI/382/22 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 29 grudnia 2022 r.	Obowiązkowy dokument na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii Sporządzany jest na okres nie dłuższy niż cztery lata. Rekomendowana aktualizacja dokumentu w okresie realizacji Strategii.
Program współpracy Gminy Iłowo-Osada z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2026	Dokument obowiązujący, przyjęty na mocy uchwały XXIII/178/25 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 13 listopada 2025 r.	Program przyjmowany corocznie. Określa obszary współpracy finansowej i niefinansowej z organizacjami pozarządowymi. Konieczna coroczna aktualizacja w okresie realizacji Strategii.
Zarządzanie kryzysowe		
Plan Zarządzania Kryzysowego gminy	Dokument obowiązujący, przyjęty na mocy zarządzenia nr 39/2026 Wójta Gminy Iłowo-Osada	Dokument sporządzany na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Nazwa dokumentu	Szczegóły	Wytyczne do sporządzenia
	z dnia 27 kwietnia 2026 r.	
Finanse publiczne		
Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Iłowo-Osada na lata 2026-2036	Ostatnia zmiana na podstawie uchwały nr XXIX/217/26 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 4 marca 2026 r.	Dokument aktualny, aktualizacja zgodnie z potrzebami. Rekomendowana aktualizacja dokumentu w okresie realizacji Strategii.
Budżet Gminy Iłowo-Osada	Ostatnia zmiana na podstawie uchwały nr XXVIII/213/26 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 26 lutego 2026 r.	Uchwała przyjmowana corocznie. Powinna odzwierciedlać cele i kierunki działań określone w strategii, zintegrowane z wieloletnią prognozą finansową.

Źródło: opracowanie własne

RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Podstawą finansowania działań strategicznych, zadań kluczowych i projektów zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Iłowo-Osada będzie budżet Gminy. Możliwości finansowe Gminy Iłowo-Osada jako jednostki samorządu terytorialnego są jednak ograniczone.

Poza budżetem Gminy, do źródeł finansowania działań zaplanowanych w ramach Strategii należy zaliczyć m.in.:

- środki własne Gminy Iłowo-Osada,
- środki z budżetu państwa,
- Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027.

Jednym z kluczowych narzędzi wdrażania Strategii jest coroczny budżet Gminy. Planowanie budżetu w oparciu o priorytety strategiczne umożliwia realne dopasowanie dostępnych środków finansowych do potrzeb wskazanych w dokumencie strategicznym. Dzięki temu Gmina Iłowo-Osada może zapewnić odpowiednie finansowanie realizowanych zadań, uwzględniając jednocześnie aktualne możliwości finansowe samorządu.

Szczególne znaczenie w realizacji zadań wynikających z celów strategicznych przypisuje się pozyskaniu finansowania zewnętrznego, zarówno krajowego, jak i zagranicznego. Należy podkreślić, iż wskazane źródła mają charakter otwartego katalogu i mogą być rozszerzane lub doprecyzowywane w toku wdrażania Strategii.

Warto zaznaczyć, że w obecnych warunkach niestabilności gospodarczej kraju precyzyjne określenie kwot przeznaczonych na poszczególne przedsięwzięcia jest utrudnione. Z tego względu Strategia nie wprowadza sztywnych ram finansowych – planowanie oraz alokacja środków muszą zachować elastyczność, dostosowując się do zmieniających się uwarunkowań ekonomicznych oraz dostępności funduszy krajowych i europejskich.

Perspektywa finansowa Strategii zakłada również poszukiwanie innowacyjnych źródeł finansowania, rozwijanie współpracy z sektorem prywatnym oraz wspieranie lokalnych inicjatyw. Takie podejście sprzyja rozwojowi infrastruktury, edukacji, ochrony środowiska

oraz poprawie jakości życia mieszkańców Gminy. Dzięki temu możliwe będzie skuteczne wdrażanie Strategii przy jednoczesnym zachowaniu stabilności finansowej samorządu i maksymalizacji korzyści dla społeczności lokalnej.

SPIS TABEL

Tabela 1 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej 23
Tabela 2 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej 23
Tabela 3 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej 24
Tabela 4 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze klimatyczno-środowiskowej 24
Tabela 5 Kierunki działań dla celu strategicznego w sferze społecznej 25
Tabela 6 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w wymiarze społecznym 29
Tabela 7 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w wymiarze klimatyczno-środowiskowym 34
Tabela 8 Jednolite Części Wód Powierzchniowych na terenie Gminy Iłowo-Osada 53
Tabela 9 Ocena i charakterystyka JCWPd na terenie Gminy Iłowo-Osada 55
Tabela 10 Dokumenty wykonawcze obowiązujące w Gminie Iłowo-Osada wraz z wytycznymi do ich sporządzenia 64

SPIS MAP

Mapa 1 Terytorialny zasięg Programu Polska Wschodnia+ 59
Mapa 2 OSI Tygrys warmińsko-mazurski 61

1 : 12 000

N

544

LEGENDA:

STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ WRAZ Z ROLĄ I HIERARCHIĄ JEDNOSTEK OSADNICZYCH:

- Granica Gminy Iłowo-Osada
- Granice obrębów
- Tereny zabudowane
- Tereny leśne
- Obszary rolnicze

GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH:

- Droga wojewódzka nr 544
- Drogi powiatowe
- Szlak kolejowy Warszawa-Działdowo-Gdańsk

SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH:

- Pomniki przyrody
- Rezerwat przyrody Góra Dębowa
- Rezerwat przyrody Świńskie Bagno
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rzeki Nidy i Szkotówki”
- Obszar Natura 2000 „Góra Dębowa koło Mławy” (PLH280057)
- Korytarz ekologiczny Puszcza Biała-Dolina Drwęcy GKPnC-1B
- korytarz ekologiczny Lasy Lidzbarskie – Puszcza Ramucko-Napiwodzka GKPnC-9
- Obszar zagrożenia powodziowego raz na 10 lat
- Obszar zagrożenia powodziowego raz na 100 lat
- Wody powierzchniowe

GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ:

Infrastruktura techniczna

- Oczyszczalnia ścieków
- Linia elektroenergetyczna wysokich napięć

Infrastruktura społeczna

- administracji
- opieki nad dziećmi
- edukacji
- opieki społecznej
- kultury
- sportu i rekreacji

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI NA KRAJOWYM:

- OSI Wschodnia Polska
- OSI Tygrys warmińsko-mazurski